

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi ajoneuvolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Ajoneuvolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että ajoneuvon rekisteri-ilmoituksia voisi tehdä Liikenteen turvallisuusviraston tarjoamassa sähköisessä palvelussa. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin, millaisia rekisteri-ilmoituksia sähköinen asiointi koskisi. Laissa otettaisiin myös huomioon Liikenteen turvallisuusviraston perustaminen. Lisäksi lain rangaistuspykälää muutettaisiin eräiden EY-asetusten täytäntöönpanemiseksi ja tehtäisiin eräitä muita vähäisiä muutoksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan keväällä 2010.

PERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Yleistä

Ajoneuvolaissa (1090/2002) säädetään liikenteessä käytettävien ajoneuvojen luokituksesta, hallintalaitteista, varusteista, järjestelmistä, osista, ympäristöominaisuuksista, hyväksymisestä liikenteeseen ja rekisteröinnistä. Laissa on omat säännöksensä erikoiskäyttöön tarkoitetuista ajoneuvoista kuten museoajoneuvosta. Laki koskee myös määräaikaikatsastuksia ja muita ajoneuvon kunnon ja rekisteriin merkittyjen tietojen tarkastamiseksi ja muuttamiseksi suoritettavia katsastuksia. Laissa säädetään myös ajoneuvorikkomuksesta.

Ajoneuvon rekisteröinti

Ajoneuvolain 64 §:n 1 momentin mukaan moottorikäyttöisen ajoneuvon ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävän ajoneuvon omistaja ja haltija ovat eräin poikkeuksin velvollisia ilmoittamaan ajoneuvon rekisteröintiin tarvittavat tiedot ja niiden muutokset sekä ajoneuvon liikennekäytöstä poistamista, liikennekäyttöön ottamista ja lopullista poistoa koskevat tiedot rekisteriin. Mainitun 64 §:n 4 momentin mukaan rekisteri-ilmoituksen tekijän tai hänen asiamiehensä on toimitettava rekisteri-ilmoitus henkilökohtaisesti toimivaltaiselle rekisteröinnin suorittajalle.

Marraskuussa 2007 otettiin käyttöön uudistettu rekisteröintijärjestelmä, jonka mukaan ajoneuvo saatetaan vain kerran ajoneuvoliikennerekisteriin eli ensirekisteröidään. Ensirekisteröinnin ja lopullisen poiston välissä ajoneuvosta voidaan tehdä rekisteriin liikennekäytöstä poistoa ja liikennekäyttöön ottoa koskevia ilmoituksia. Ajoneuvolle tehdään lopullista poistoa koskeva merkintä rekisteriin vasta, kun ajoneuvosta on annettu romutustodistus tai ajoneuvo on muulla tavalla todistettavasti tuhoutunut. L-luokan ajoneuvoista liikennekäytöstä poistoa koskeva ilmoitus voidaan tehdä vain laissa erikseen mainituissa poikkeuksellisissa tilanteissa. Kun ajoneuvosta on

tehty liikennekäytöstä poistoa koskeva ilmoitus, ajoneuvosta ei ajoneuvoverolain (1281/2003) 4 a §:n mukaan kanneta ajoneuvoveroa. Käytännössä vakuutusyhtiöt eivät myöskään tuolloin peri ajoneuvosta liikennevakuutusmaksua.

Ajoneuvolain nojalla on annettu valtioneuvoston asetus ajoneuvojen rekisteröinnistä (893/2007). Siinä ovat lakia yksityiskohtaisemmat säännökset ajoneuvon rekisteri-ilmoituksista, liikennekäytöstä poistosta, liikennekäyttöön otosta, lopullisesta poistosta sekä rekisteröintitodistuksen katoamisesta ja ajoneuvon käytöstä ennen uuden rekisteröintitodistuksen saapumista. Asetuksessa säädetään muun ohessa, että vain omistaja voi tehdä ajoneuvon ensirekisteröintiä, lopullista poistoa sekä omistusoikeuden siirtämistä koskevan rekisteri-ilmoituksen. Muun rekisteri-ilmoituksen voi tehdä myös ajoneuvon haltija. Asetuksen mukaan L-, T- ja O-luokan ajoneuvojen rekisterikilvet on palautettava rekisteröinnin suorittajalle, kun ajoneuvo poistetaan liikennekäytöstä. Myös muihin luokkiin kuuluvien ajoneuvojen rekisterikilvet voidaan palauttaa liikennekäyttöä koskevan rekisteri-ilmoituksen yhteydessä, mutta siihen ei ole velvollisuutta.

Ajoneuvoliikennerekisterissä oli vuoden 2008 lopussa 4,9 miljoonaa ajoneuvoa, joista liikenteessä oli 4,6 miljoonaa. Liikennekäytöstä poistettuja ajoneuvoja oli 376 967. Vuonna 2008 tehtiin 377 037 liikennekäytöstä poistoa ja 118 458 liikennekäyttöön ottoa. Kadonneen tai turmeltuneen rekisteröintitodistuksen tilalle tulostettiin 200 457 uutta rekisteröintitodistusta.

Ajoneuvohallintokeskus on selvittänyt liikennekäytöstä poistoa koskevia asioita kyselytutkimuksessaan (Ajoneuvohallintokeskuksen tutkimuksia ja selvityksiä Nro 3/2008). Tutkimuksen mukaan liikennekäytöstä poiston menettelytapoja pidettiin laajasti onnistuneina. Tyytymättömyyttä kansalaisissa herätti vaatimus henkilökohtaisesta asioinnista rekisteröinnin suorittajan luona tehtäessä ilmoitus liikennekäytöstä poistosta tai liikennekäyttöön otosta. Tutkimuksen mukaan neljä viidesosaa vastaajista piti sähköistä ilmoitusmahdollisuutta hyödyllisenä.

Ajoneuvojen rekisteröintitoiminnasta annetun lain (1100/1998) mukaan Ajoneuvohallintokeskus järjestää ajoneuvojen rekisteröintitoiminnan hankkimalla toimintaan tarvittavia palveluita niiden tuottajilta ja hoitamalla tehtäviä tarvittaessa itse. Ajoneuvojen rekisteröintitehtäviä hoitavat eri puolille maata sijoittuneet rekisteröinnin suorittajat, joita noin 1600. Rekisteröinnin suorittajina toimivat katsastustoimipaikat, autoliikkeet, vakuutusyhtiöt ja rahoitusliikkeet, jotka ovat tehneet Ajoneuvohallintokeskuksen kanssa sopimuksen rekisteröintitehtävien hoitamisesta.

Ajoneuvohallintokeskuksen tehtävät ajoneuvolain mukaan

Ajoneuvohallintokeskus on keskeinen toimija liikenteessä käytettäviin ajoneuvoihin liittyvissä viranomaistehtävissä Suomessa, mikä näkyy virastoa koskevan hallintolain, Ajoneuvohallintokeskuksesta annetun lain (1592/1995) 2 §:stä. Ajoneuvolaissa ovat kuitenkin säännökset Ajoneuvohallintokeskuksen yksityiskohtaisista tehtävistä ajoneuvoihin liittyvissä asioissa ja toimivalta niissä.

Ajoneuvolain mukaan Ajoneuvohallintokeskus on ajoneuvojen sekä niiden järjestelmien, osien, erillisten teknisten yksiköiden ja varusteiden tyyppihyväksyntäviranomaisena Suomessa. Ajoneuvohallintokeskus on toimivaltainen eräissä ajoneuvon rekisteröintiin, katsastukseen ja teknisiin tienvaristarkastuksiin liittyvissä asioissa. Kaikkiaan Ajoneuvohallintokeskuksen nimi mainitaan ajoneuvolain 30 pykälässä.

Ajoneuvolain 24, 72 ja 99 §:ssä on Ajoneuvohallintokeskukselle annettu oikeus ohjeiden antamiseen eräistä asioista.

1.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomainen ja EU:n lainsäädäntö

Ajoneuvojen rekisteröintien suorittamisesta ei ole EY:n lainsäädäntöä eikä Suomea sitovia kansainvälisiä sopimuksia. Yhteisö on antanut ajoneuvojen rekisteröintiasiakirjoja koskevan neuvoston direktiivin 1999/37/EY, jonka mukaan jäsenvaltioiden on tunnustettava muissa jäsenvaltiossa annetut rekisteröintitodistukset tunnistettaessa ajoneuvoa kansainvälisessä liikenteessä tai ajoneuvon toisessa jäsenvaltiossa tehtävän uuden rekisteröinnin yhteydessä. Suomessa annettavat rekisteröintitodistukset vastaavat mainitussa direktiivissä säädettyjä vaatimuksia.

Tunnistamista vaativia sähköisiä rekisteri-ilmoituksia voi nykyisin tehdä muun ohessa Ruotsissa, Islannissa, Virossa, Alankomaissa ja Iso-Britanniassa.

Ruotsissa on mahdollista tehdä rekisteri-ilmoitus sähköisesti liikennekäytöstä poistosta ja liikennekäyttöön otosta. Sähköisen palvelun välityksellä voi myös tilata rekisterikilvet ja rekisteröinnin tarkistemerkin sekä tarkistaa oman ajoneuvonsa tiedot, omat verotietonsa tai arvion ruuhkamaksun suuruudesta. Tunnistautumista vaativien palveluiden lisäksi tarjolla on avoimia internetpalveluja, joiden avulla voi muun ohessa etsiä tietoja ajoneuvoista ja niiden omistajista sekä tilata rekisteröintitodistuksen. Ruotsissa sähköisiä palveluja kehitetään edelleen.

Vaihtoehtoisia tunnistautumiskeinoja Ruotsissa on kaksi. Tunnistautuminen tapahtuu joko sähköisellä henkilökortilla, henkilötiedostolla tai pankkitunnuksilla taikka kirjautumalla sisään syöttämällä tiedot rekisteröintitodistuksesta löytyvästä tunnusluvusta ja ajoneuvon rekisteritunnuksesta.

Islannissa on mahdollista tehdä sähköinen rekisteri-ilmoitus omistajanvaihdoksesta. Sähköisessä asiointipalvelussa on myös mahdollista lisätä tai poistaa toinen omistaja, lisätä tai poistaa ajoneuvon haltijatietoja sekä uusia ajoneuvon erityistunnus ja koekilvet. Tunnistautumiseen käytetään pankkitunnuksia. Onnistuneesta toimenpiteestä kaikki osapuolet saavat sähköpostiviestin ja tekstiviestin puhelimeen.

Virossa rekisteri-ilmoituksen ajoneuvon omistusoikeuden siirrosta ja liikennekäytöstä poistamisesta voi tehdä sähköisessä asiointipalvelussa. Tunnistautumiseen käytetään henkilökorttia tai pankkitunnuksia. Rekisteri-ilmoituksen tekemisen jälkeen uudet rekisteröintiasiakirjat on noudettava rekisteröintiviranomaisen luota.

Alankomaissa ajoneuvojen tekniikka ja informaatiokeskuksella RDW:llä on käytössään erilaisia sähköisiä asiointipalveluja ja niitä kehitetään lisää. Alankomaissa on mahdollista muun muassa tilata kadonnut rekisteröintitodistus sähköisesti siten, että uusi todistus toimitetaan tilaajalle postitse. Ajoneuvon väliaikaiseen liikennekäytöstä poistamiseen on kehitteillä sähköinen palvelu, joka tulee toimimaan Alankomaiden kansallisessa DigiD-järjestelmässä.

Iso-Britanniassa voi tehdä sähköisen ilmoituksen liikennekäytöstä poistosta ja tilata veromerkin. Iso-Britanniassa tunnistautuminen tapahtuu ilmoittamalla ajoneuvon tiedot.

Edellä kerrottujen lisäksi useissa muissa maissa on käynnissä sähköisten asiointipalvelujen kehittämishankkeita.

2 Ehdotetut muutokset

Ajoneuvon rekisteri-ilmoitus sähköisessä palvelussa

Ajoneuvolain 64 §:n 4 momenttia muutettaisiin siten, että ajoneuvon rekisteri-ilmoitus voitaisiin tehdä Liikenteen turvallisuusviraston tarjoamassa sähköisessä palvelussa. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin, missä tilanteissa ilmoituksen voisi tehdä sähköisessä palvelussa.

Sähköisesti rekisteriin tehty merkintä olisi oikeustoimi, joka toisi oikeuden ajoneuvon käyttämiseen liikenteessä, mutta toisi samalla myös velvollisuuksia, kuten velvollisuuden maksaa ajoneuvoveroa. Rekisterimerkinnän aiheuttamat oikeudet ja velvollisuudet tulisivat voimaan välittömästi.

Ajoneuvohallintokeskuksessa on parasta aikaa käynnissä pilottihanke, jossa valmistellaan menettelyitä, jotka mahdollistaisivat ajoneuvon sähköiset rekisteri-ilmoitukset. Ensivaiheessa otettaisiin käyttöön sähköinen rekisteri-ilmoitus liikennekäytöstä poistosta ja liikennekäyttöön otosta sekä uuden rekisteröintitodistuksen tilaaminen kadonneen tai turmeltuneen rekisteröintitodistuksen tilalle. Tarkoituksena on lisätä sähköisten rekisteröintipalveluiden määrää myöhemmin. Tarjottavien sähköisten asiointipalveluiden vaiheistamisella saadaan palveluista todenmukaisia kokemuksia, joita voidaan hyödyntää laajennettaessa näitä palveluita.

Ensi vaiheessa otettaisiin käyttöön sähköisiä palveluja, jotka vaativat vain yhden henkilön tekemää sähköistä ilmoitusta. Jatkossa pyritään löytämään ratkaisut, joilla mahdollistetaan nykyisin kahden henkilön allekirjoitusta vaativien rekisteri-ilmoitusten tekeminen sähköisesti. Muun muassa ajoneuvon omistajanvaihdokseen vaaditaan nykyisin kahden henkilön allekirjoitukset.

Ensivaiheessa toteutuksen ulkopuolelle jäisivät ajoneuvot, joilla ei ole omistajana tai haltijana luonnollista henkilöä ja ajoneuvot, joiden liikennekäytöstä poisto vaatii rekisterikilpien palauttamisen sekä rekisteri-ilmoitukset, jotka edellyttävät liitteitä. Muille kuin luonnollisille henkilöille ei ole tällä hetkellä vahvaa yrityskäyttäjän verkkotunnistetaapaa. Tunnistamisessa on voitava varmistua rekisteri-ilmoituksen tekijän henkilöllisyydestä.

Sähköinen rekisteri-ilmoitus tehtäisiin Liikenteen turvallisuusviraston Internetsivustolle sijoitettavassa sähköisessä asiointipalvelussa. Myös Suomi.fi-sivustossa olisi linkki viraston sähköiseen asiointipalveluun. Rekisteri-ilmoituksen tekeminen aloitettaisiin opastussivulta, jossa kerrotaisiin asiointipalvelussa tarvittavat tiedot, rajoitteet sekä palvelun edellyttämästä tunnistaumisesta ja maksullisuudesta. Varsinainen asiointi aloitettaisiin tunnistaumalla verkkotunnistamis- ja maksamispalvelussa (VETUMA), joka toimii osoitteessa tunnistus.suomi.fi. Palvelun avulla kansalaisen on mahdollista tunnistautua ja maksaa sähköisesti kaikissa niissä asiointipalveluissa, joihin palvelu on liitetty.

VETUMA on julkishallinnon tarjoama yhteinen verkkotunnistamis- ja maksamispalvelu kansalaisille. VETUMAssa vahva tunnistaminen nojautuu verkkopankkitunnuksiin ja vaihtuviin salasanalistoihin, jotka täyttävät vahvan tunnistamisen vaatimukset.

Ajoneuvolain 66 a §:n 1 momenttia muutettaisiin siten, että viimeksi saadun rekisteröintitodistuksen I osa olisi pidettävä ajoneuvossa mukana. Voimassa olevan säännöksen mukaan rekisteröintitodistuksen I osa on pidettävä ajoneuvossa mukana ajon aikana, mikä on tarkoittanut voimassa olevan rekisteröintitodistuksen I osaa. Ehdotetun sähköisissä palveluissa

tehdyn liikennekäytöstä poistoa tai liikennekäyttöön ottoa koskevan ilmoituksen yhteydessä asiakas ei voisi saada uutta rekisteröintitodistusta välittömästi, koska se lähetettäisiin hänelle postitse. Ehdotetun muutoksen mukaan ajoneuvossa olisi tuolloin pidettävä mukana aikaisemmin saadun rekisteröintitodistuksen I osa siihen asti, kunnes uusi I osa olisi saapunut. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin, että sähköisesti tehty rekisteri-ilmoitus oikeuttaisi ajoneuvon käyttöön Suomessa 30 päivän ajan. Tuolloinkin olisi kuitenkin aikaisemmin saatu rekisteröintitodistus pidettävä ajoneuvossa mukana ajon aikana. Ulkomaille matkattaessa voimassa oleva rekisteröintitodistus olisi kuitenkin pidettävä ajoneuvossa mukana.

Liikennevalvonnassa poliiseilla olisi tarvittaessa mahdollisuus tarkistaa ajoneuvoliikennerekisteristä, onko ajoneuvosta mahdollisesti tehty liikennekäyttöön ottoa tai liikennekäytöstä poistoa koskeva ilmoitus. Poliisin ajoneuvoissa on nykyisin laajassa määrin ajantasainen yhteys ajoneuvoliikennerekisteriin. Lisäksi virve-käsiradiolla voi tekstiviestillä tarkistaa ajoneuvon tiedot.

Ajoneuvohallintokeskuksen nimen muuttaminen

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen laeiksi Väylävirastosta ja Liikenteen turvallisuusvirastosta (/2009). Kyseisen esityksen mukaan Ajoneuvohallintokeskukselle säädetyt tehtävät siirtyisivät sellaisinaan Liikenteen turvallisuusvirastolle. Tuossa yhteydessä ajoneuvolakiin ei kuitenkaan tehtäisi muutoksia. Nyt käsiteltävänä olevan lakiehdotuksen mukaan Ajoneuvohallintokeskuksen nimi muutettaisiin Liikenteen turvallisuusvirastoksi. Tämä edellyttäisi muutoksia lain 30 pykälään, koska lain 24 §:n 3 momentissa, 26 §:ssä, 27 §:n 2 momentissa, 34 ja 34 a §:ssä, 40 §:n 2 momentin 3 kohdassa, 45 §:n 4 momentissa, 48 §:n 2 momentissa, 65 a §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 2 momentissa, 65 b §:n 1 ja 2 momentissa, 66 a §:n 4 momentissa, 66 c §:n 3 momentissa, 66 f §:n 1 ja 3 momentissa, 69 a §:ssä, 72 §:n 3 momentissa, 74 §:n 2 ja 3 momentissa, 75 §:n 2 momentissa, 76 §:n 1-3 momentissa, 77 §:ssä, 79 §:n 1 momentissa, 80 §:n 3 momentissa, 84 §:n 2 momentissa, 85 §:n 1 momentissa, 86 §:n 1-3 momentissa, 88, 93, 94 ja 95 §:ssä, 98 §:n 1 ja 2 momentissa sekä 99 §:n 3 momentissa mainitaan Ajoneuvohallintokeskuksen nimi.

Muut muutokset

Lain 24 §:n 3 momentissa Ajoneuvohallintokeskukselle annetaan ohjeidenantamisoikeus. Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään katsonut, että ohjeiden antamista koskevaa valtuutusta ei tulisi ottaa lakeihin (ks. esimerkiksi PeVL 161/2003 vp). Perustuslakivaliokunta on katsonut, että viranomainen voi laissa säädetyin tehtäviensä alalla antaa ohjeita ilman eri valtuutusta. Tämä vuoksi mainitussa 3 momentissa oleva valtuus ohjeiden antamisesta poistettaisiin. Samalla 1 momenttia muutettaisiin siten, että museoajoneuvojärjestön lausunto voisi olla enintään kuusi kuukautta vanha. Tämän vastaa Ajoneuvohallintokeskuksen ohjeistusta ja nykykäytäntöä.

Lain 24 §:ään otettaisiin uusi 2 momentti, jonka mukaan museoajoneuvoksi hyväksymistä koskeva päätös voitaisiin määräaikaikatsastuksessa peruuttaa, jos museoajoneuvoa ei säilytetä sitä koskevien vaatimusten mukaisena. Nykyisen käytännön mukaan museoajoneuvo määrätään määräaikaikatsastuksessa muutoskatsastettavaksi, jos ajoneuvo ei täytä museoajoneuvolta edellytettäviä vaatimuksia. Ennen museoajoneuvoa koskevan päätöksen peruuttamista olisi kuitenkin varattava kohtuullinen, enintään kuuden kuukauden aika, jonka kuluessa todetut viat ja puutteellisuudet olisi korjattava, jotta ajoneuvo katsottaisiin edelleen museoajoneuvoksi.

Lisäksi 24 §:n 3 momenttiin otettaisiin valtuussäännös, jonka mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä museoajoneuvon entistämisestä ja sen osien vaihtamisesta liikenneturvallisemmiksi sekä pykälän 1 momentissa mainitun museoajoneuvojärjestön lausunnosta. Nykyisin näistä asioista on Ajoneuvohallintokeskuksen ohjeita. Ohjeiden mukaan museoajoneuvoon voi esimerkiksi asentaa turvavyöt. Lain 24 §:ään ehdotettujen muutosten vuoksi museoajoneuvoa koskevia vaatimuksia ei ole tarkoitus muuttaa.

Lain 72 §:n 3 momentista poistettaisiin Ajoneuvohallintokeskuksen ohjeidenantamista koskeva valtuutus. Ajoneuvohallintokeskus tekee poliisin ja katsastustoimipaikkojen kanssa sopimukset katsastajien osallistumisesta teknisiin tienvarsitarkastuksiin, joten tarvittavat ohjeet on mahdollista sisällyttää näihin sopimuksiin.

Lain 99 §:n 3 momentissa Ajoneuvohallintokeskukselle annetaan ohjeiden antamisvaltuutus. Momentti kumottaisiin 24 §:n perusteluissa kerrotusta syystä. Ajoneuvohallintokeskus on katsastuksia valvova viranomainen, joka myös vastaa rekisteröintien suorittamisesta, joten se voi muutoinkin antaa ohjeita näihin tehtäviin liittyvistä asioista.

Rangaistussäännökset

EY:ssä on tavoitteena korvata 30 §:n 1 momentissa mainittuihin tyyppihyväksyntää koskeviin direktiiveihin liittyviä erityisdirektiivejä yhteisöasetuksilla. Jo hyväksytyissä EY-asetuksissa jäsenvaltiot veloitetaan säätämään kansallisia seuraamuksia asetusten säännösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä. Tällaisia muutoksia on odotettavissa lisää.

Lain 96 §:ssä säädetään ajoneuvorikkomuksesta. Ehdotuksen mukaan pykälän 2 momenttia muutettaisiin ja pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin EY-asetuksien säännösten rikkomista koskevista rangaistusseuraamuksista.

Lain 96 §:n 2 momenttia täydennettäisiin. Oikeudelliselta merkitykseltään väärä tieto voitaisiin antaa myös ajoneuvon, osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen markkinoilta poisvetämiseen johtavassa menettelyssä. Nykyisin säännös koskee vain väärän tiedon antamista hyväksymismenettelyssä. Useissa EY-asetuksissa edellytetään, että jäsenvaltiot säätävät tehokkaista, varoittavista ja oikeasuhtaisista seuraamuksista, jos annetaan väärä tieto hyväksymismenettelyssä tai markkinoilta pois vetämiseen johtavassa menettelyssä. Tällaisia asetuksia ovat tällä hetkellä: moottoriajoneuvojen tyyppihyväksynnästä kevyiden henkilö- ja hyötyajoneuvojen päästöjen (Euro 5 ja Euro 6) osalta ja ajoneuvojen korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuudesta annettu parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 715/2007, jalankulkijoiden ja muiden loukkaantumiselle alttiiden tienkäyttäjien suojelun huomioon ottamisesta ajoneuvojen tyyppihyväksynnässä, direktiivin 2007/46/EY muuttamisesta ja direktiivien 2003/102/EY ja 2005/66/EY kumoamisesta annettu parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 78/2009, vetykäyttöisten moottoriajoneuvojen tyyppihyväksynnästä ja direktiivin 2007/46/EY muuttamisesta annettu parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 79/2009, moottoriajoneuvojen ja moottorien tyyppihyväksynnästä raskaiden hyötyajoneuvojen päästöjen osalta (Euro VI) ja ajoneuvojen korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuudesta ja asetuksen (EY) N:o 715/2007 ja direktiivin 2007/46/EY muuttamisesta sekä direktiivien 80/1269/ETY, 2005/55/EY ja 2005/78/EY kumoamisesta annettu parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o XXX/2009 sekä moottoriajoneuvojen yleiseen turvallisuuteen liittyvistä tyyppihyväksyntävaatimuksista annettu parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o xxx/2009. Rangaistussäännöksessä ei edelleenkään mainittaisi sen EY-asetuksen nimeä, jonka laiminlyönnistä rangaistus olisi seurauksena, koska

seuraamusta edellytetään jo nyt useissa EY-asetuksissa ja vastaavanlaisten seuraamusvaatimusten uskotaan jatkossa tulevan joihinkin muihin uusiin EY-asetuksiin.

Lain 96 §:ään otettaisiin *uusi 3 momentti*, johon otettaisiin rangaistussäännökset eräistä laiminlyönneistä tai rikkomuksista, joita koskevat velvoitteet ovat EY-asetuksissa. Edellä 2 momentin perusteluissa mainituista syistä myöskään tässä momentissa ei mainittaisi EY-säännöstä, jossa velvoitteesta säädetään. Momentin kohdissa kuitenkin viitattaisiin 30 §:n 1 momentissa mainittuihin tyyppihyväksyntää koskeviin direktiiveihin, joihin EY-asetukset liittyvät.

Momentin *1 kohdassa* säädettäisiin korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittaviin tietoihin pääsyvelvoitteen laiminlyönnin rangaistavuudesta. Jäsenvaltioiden edellytetään säätävän tehokkaista, varoittavista ja oikeasuhtaisista seuraamuksista, jos valmistaja kieltää pääsyn 2 momentin perusteluissa mainituissa EY-asetuksissa (EY) N:o 715/2007, (EY) N:o 78/2009, (EY) N:o 79/2009 ja **(EY) N:o XXX/2009** tarkoitettuihin tietoihin.

Momentin *2 kohdassa* säädettäisiin ajoneuvon päästörajoitusjärjestelmän lisäaineen käyttövelvoitteen laiminlyönti rangaistavaksi. Jäsenvaltioiden edellytetään 2 momentin perusteluissa mainitun EY-asetuksen **(EY) N:o XXX/2009** mukaan säätävän tehokkaista, varoittavista ja oikeasuhtaisista seuraamuksista, jos ajettaessa laiminlyödään päästörajoitusjärjestelmän lisäaineen käyttövelvoite. Mainittu EY-asetus tulee velvoittavana sovellettavaksi 31 päivästä joulukuuta 2012, mutta sitä voidaan soveltaa jo 20 päivän kuluttua asetuksen julkaisemisesta.

Momentin *3 kohdassa* säädettäisiin seuraamukset päästörajoitusjärjestelmän toiminnan rajoittamisesta erillisellä laitteella tai järjestelmän muuttamisesta tyyppihyväksynnän vaatimustenmukaisuuden vastaiseksi. Jäsenvaltioiden edellytetään 2 momentin perusteluissa mainittujen EY-asetusten (EY) N:o 715/2007, (EY) N:o 79/2009 ja **(EY) N:o XXX/2009** mukaan säätävän tehokkaista, varoittavista ja oikeasuhtaisista seuraamuksista, jos päästörajoitusjärjestelmän toimintaa rajoitetaan erillisellä laitteella tai muutetaan vaatimustenmukaisuuden vastaiseksi.

3 Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole merkittäviä valtiontaloudellisia vaikutuksia. Ajoneuvon rekisteröintiä koskevat muutokset edellyttäisivät muutoksia Ajoneuvohallintokeskuksen ja jatkossa Liikenteen turvallisuusviraston tietojärjestelmään ja toimintaprosesseihin. Sähköisen rekisteröinnin pilottituotteiden kustannusten arvioidaan olevan 400 000 euroa. Hankkeen kustannukset katettaisiin asiakkailta perittävillä suoritemaksuilla. Tämän lisäksi projektista tulee muitakin kustannuksia, joilla luodaan edellytykset tulevien sähköisten palvelujen käyttöönotolle. Tietojärjestelmän ja toimintaprosessien kehittäminen toteutetaan viraston tavanomaisina ylläpito- ja kehittämistöinä.

Rekisteri-ilmoitukset liikennekäytöstä poistosta, liikennekäyttöön otosta ja rekisteröintitodistuksen tilaamisesta tehdään nykyisin rekisteröinnin suorittajien toimipaikoissa. Liitteettömän rekisteri-ilmoituksen tekeminen maksaa asiakkaalle 10,20 euroa. Rekisteröintisuoritteista perittävillä maksuilla katetaan rekisteröintitehtävistä aiheutuneet kustannukset. Suoritteet ovat siten omakustannushintaisia. Kustannukset koostuvat lähinnä sopimusrekisteröijille maksettavista palvelukorvauksista, rekisteröintiasiakirjojen painatuksesta, tulostamisesta ja postittamisesta sekä rekisteröinnin tukipalveluihin ja järjestelmän ylläpitoon liittyvistä kustannuksista.

Mahdollisuus rekisteri-ilmoituksen tekemiseen sähköisesti ilman sopimusrekisteröijän toimenpiteitä alentaisi rekisteri-ilmoituksen suoritemaksua. Sähköisen rekisteri-ilmoituksen maksu tulisi nykyisen arvion mukaan olemaan noin puolet sopimusrekisteröijän luona tehtävän rekisteri-ilmoituksen maksusta.

Rekisteri-ilmoitusten tekeminen tulisi vähentämään sopimusrekisteröijien tuloja jonkin verran, kun asiakkaat siirtyisivät hoitamaan liikennekäytöstä poistoja, liikennekäyttöön ottoja ja uusien rekisteröintitodistusten tilauksia sähköisesti. Myös Ajoneuvohallintokeskuksen ja jatkossa Liikenteen turvallisuusviraston tulot laskisivat, mutta samalla viraston menot laskisivat.

Sähköisen rekisteri-ilmoituksen tekemisen vaivattomuus ja palvelujen nykyistä pienempi maksu saattaisi lisätä liikennekäytöstä poistojen ja liikennekäyttöön ottojen määrää. Tämä voisi näin ollen jonkin verran vähentää valtion ajoneuvoverotuksesta saamia tuloja. Keväällä 2010 käyttöön otettavaksi suunnitellun henkilöautojen CO₂-perusteisen ajoneuvoveron perusvero tulee nostamaan verotaso keskimääräistä isopäästöisemmällä henkilöautoilla. Tämä yhdessä sähköisen rekisteri-ilmoituksen nykyistä halvemman suoritemaksun kanssa tekee lyhyetkin liikennekäytöstä poiston jaksot entistä houkuttelevimmiksi.

Esityksen tavoitteena on helpottaa kansalaisten asiointia ajoneuvon rekisteröintiin liittyvissä asioissa. Esityksen mukaan luonnolliset henkilöt voisivat tehdä ajoneuvojensa liikennekäytöstä poiston ja liikennekäyttöön oton Liikenteen turvallisuusviraston sähköisessä palvelussa. Sähköisen rekisteri-ilmoituksen tekeminen olisi pitkälti riippumaton ilmoituksen tekemisen ajasta ja paikasta. Asiakkaan ei enää tarvitsisi asioida henkilökohtaisesti rekisteröinnin suorittajan toimipaikassa sen aukioloaikana. Sähköinen rekisteri-ilmoitus lisäisi myös rekisteritietojen reaaliaikaisuutta, kun tapahtumat välittyisivät suoraan asiakkaalta ajoneuvoliikennerekisteriin.

Ajoneuvohallintokeskuksen nimen muuttamisella Liikenteen turvallisuusvirastoksi ei olisi itsenäisiä taloudellisia tai muitakaan vaikutuksia. Muutokset johtuisivat eduskunnalle erikseen annetusta hallituksen esityksestä laeiksi Väylävirastosta ja Liikenteen turvallisuusvirastosta.

4 Riippuvuus muista esityksistä

Edellä kerrotun mukaisesti hallitus on antanut eduskunnalle esityksen laeiksi Väylävirastosta ja Liikenteen turvallisuusvirastosta, mikä on otettava huomioon tätä esitystä käsiteltäessä, koska Ajoneuvohallintokeskuksen nimi esitetään tässä yhteydessä ajoneuvolaissa muutettavaksi Liikenteen turvallisuusvirastoksi.

5 Asian valmistelu

5.1 Eduskunnan lausuma

Sähköinen rekisteri-ilmoitus liikennekäytöstä poistosta ja liikennekäyttöön otosta oli tarkoitus toteuttaa palvelujen kokonaisuudistushankkeen (PALKO-hanke) yhteydessä, mutta uuden ajoneuvoliikennerekisterin käyttöönoton varmistamiseksi sähköisestä asioinnista tuolloin luovuttiin.

Käsitellessään ajoneuvolain ja eräiden muiden ajoneuvojen rekisteröintiä koskevia säännöksiä sisältävien lakien sekä ajoneuvoverolain muuttamista koskevaa hallituksen esitystä (61/2006 vp) eduskunta hyväksyi seuraavan lausuman: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin PALKO-järjestelmän kehittämiseksi siten, että sähköinen viranomaisasiointi mahdollistetaan ensi tilassa.”

Edellä kerrottujen syiden vuoksi Ajoneuvohallintokeskuksessa käynnistettiin pilottiprojekti, jonka tavoitteena on toteuttaa ja antaa kansalaisille mahdollisuus tehdä rekisteri-ilmoituksia sähköisesti internetin välityksellä.

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriön sekä Ajoneuvohallintokeskuksen yhteistyönä. Esityksestä on pyydetty lausunnot ...

6 Voimaantulo

Lain on tarkoitus tulla voimaan keväällä 2010 mahdollisimman nopeasti sen jälkeen, kun Ajoneuvohallintokeskuksessa ja jatkossa Liikenteen turvallisuusvirastossa saadaan tarvittavat tietojärjestelmämuutokset valmiiksi. Nykyisen arvion mukaan tämä voisi tapahtua huhtikuussa 2010.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki ajoneuvolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 11 päivänä joulukuuta 2002 annetun ajoneuvolain (1090/2002) 99 §:n 3 momentti sellaisena kuin se on laissa 1328/2004,

muutetaan 24 ja 26 §, 27 §:n 2 momentti, 34 ja 34 a §, 40 §:n 2 momentin 3 kohta, 45 §:n 4 momentti, 48 §:n 2 momentti, 64 §:n 4 momentti, 65 a §:n 1 momentin 5 kohta ja 2 momentti, 65 b §, 66 a §:n 1 ja 4 momentti, 66 c §:n 3 momentti, 66 f §:n 1 ja 3 momentti, 69 a §, 72 §:n 3 momentti, 74 §:n 2 ja 3 momentti, 75 §:n 2 momentti, 76 §:n 1-3 momentti, 77 §, 79 §:n 1 momentti, 80 §:n 3 momentti, 84 §:n 2 momentti, 85 §:n 1 momentti, 86 §:n 1-3 momentti, 88, 93, 94 ja 95 §, 96 §:n 2 momentti, 98 §:n 1 momentti ja 99 §:n otsikko,

sellaisina kuin niistä ovat 34 ja 34 a §, 40 §:n 2 momentin 3 kohta, 45 §:n 4 momentti, 65 b §, 79 §:n 1 momentti, 80 §:n 3 momentti ja 96 §:n 2 momentti laissa 226/2009, 64 §:n 4 momentti laissa ja 65 a §:n 1 momentin 5 kohta ja 2 momentti, 65 b §, 66 a §:n 1 ja 4 momentti, 66 c §:n 3 momentti, 66 f §:n 1 ja 3 momentti, 69 a §, 84 §:n 2 momentti, 85 §:n 1 momentti laissa 233/2007, 86 §:n 1-3 momentti viimeksi mainitussa laissa ja mainitussa laissa 226/2009, 93 § osaksi viimeksi mainitussa laissa ja 99 §:n otsikko laissa 1328/2004, sekä

lisätään 96 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 226/2009, uusi 3 momentti seuraavasti:

24 §

Museoajoneuvo

Museoajoneuvo on katsastustoimipaikan valtakunnallisen rekisteröidyn museoajoneuvojärjestön enintään kuusi kuukautta aikaisemmin antaman lausunnon perusteella museoajoneuvoksi hyväksymä ajoneuvo, jonka valmistusvuoden päättymisestä on kulunut vähintään 30 vuotta ja joka on säilytetty alkuperäistä vastaavassa kunnossa tai entistetty asianmukaisesti.

Jos museoajoneuvoa ei säilytetä 1 momentissa tarkoitettujen vaatimusten mukaisena, katsastustoimipaikan on määräaikaikatsastuksessa peruutettava museoajoneuvon hyväksyminen. Ennen tällaisen päätöksen tekemistä on määrättävä kohtuullinen, enintään kuuden kuukauden aika, jonka kuluessa todetut viat ja puutteellisuudet on korjattava, jos ajoneuvo halutaan edelleen pitää museoajoneuvona.

Ajoneuvohallintokeskus voi antaa tarkempia ohjeita 1 momentissa tarkoitetun lausunnon sisällöstä ja menettelystä hyväksyttäessä ajoneuvo museoajoneuvoksi. Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia määräyksiä museoajoneuvon entistämisestä ja sen osien vaihtamisesta aikaisempaa liikenneturvallisemmiksi sekä 1 momentissa tarkoitetun lausunnon sisällöstä.

26 §

Valmistenumero ja valmistajan kilpi

Liikenteessä käytettävässä moottorikäyttöisessä ajoneuvossa ja perävaunussa tulee olla valmistajan, ~~Ajoneuvohallintokeskuksen~~ Liikenteen turvallisuusviraston, katsastustoimipaikan tai ulkomaisen ajoneuvojen rekisteröintiasioita hoitavan viranomaisen antama valmistenumero. Autossa ja sen perävaunussa, L-luokan ajoneuvossa ja traktorissa tulee lisäksi olla valmistajan kilpi.

27 §

Ajoneuvon rakennetta, hallintalaitteita ja varusteita koskevat tarkemmat säännökset

-----
Ajoneuvohallintokeskukselle Liikenteen turvallisuusvirastolle annettavista valtuuksista yksittäisten poikkeusten myöntämiseen ajoneuvon rakenteesta, hallintalaitteista ja varusteista tämän lain nojalla annetuista säännöksistä, edellyttäen että poikkeus ei vaaranna liikenneturvallisuutta eikä vääristä kilpailua, säädetään liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

34 §

Tyyppihyväksyntäviranomainen

M-, N-, L-, O-, T₁-T₃-, C- ja R-luokan ajoneuvon, liikennetraktorin ja moottorityökoneen sekä maastoajoneuvon samoin kuin näiden järjestelmien, osien, erillisten teknisten yksiköiden ja varusteiden tyyppihyväksyntäviranomainen Suomessa on ~~Ajoneuvohallintokeskus~~ Liikenteen turvallisuusvirasto.

34 a §

Toimivaltainen viranomainen CE-merkinnällä varustettuja tuotteita koskevissa asioissa

Jos tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä edellytetään polkupyörän, moottorikelkan, osan, järjestelmän tai erillisen teknisen yksikön vaatimustenmukaisuuden varmentamista CE-merkinnällä, toimivaltainen viranomainen on ~~Ajoneuvohallintokeskus~~ Liikenteen turvallisuusvirasto.

40 §

Tyyppihyväksyntää koskevat tarkemmat säännökset

 Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa:

3) Ajoneuvohallintokeskukselle Liikenteen turvallisuusvirastolle annettavista valtuuksista vähäisten yksittäisten poikkeusten myöntämiseen tyyppihyväksynnässä, jos poikkeus ei vaaranna liikenneturvallisuutta eikä vääristä kilpailua;

45 §

Vaatimustenmukaisuuden valvonta tuotannossa

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnassa sovelletaan EY-tyyppihyväksynnän osalta 30 §:n 1 momentissa mainituissa säädöksissä säädettyjä menettelyjä ja E-tyyppihyväksynnän osalta Geneven sopimuksessa määrättyä menettelyä. Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset edellä tarkoitettujen menettelyjen soveltamisesta kansallisen tyyppihyväksynnän tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaan.

48 §

Hyväksytty asiantuntija

Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitettujen selvitysten sisällöstä ja niitä varten tarvittavia mahdollisia tarkastuksia, testejä ja laskelmia koskevien todistusten sisällöstä sekä hyväksymisestä tehtävän päätöksen edellyttämän hyväksytyt asiantuntijan toiminnan kuvauksen sisällöstä.

64 §

Ajoneuvon rekisteritietojen ilmoittaminen

Rekisteri-ilmoituksen tekijän tai hänen asiamiehensä on toimitettava rekisteri-ilmoitus henkilökohtaisesti toimivaltaiselle rekisteröinnin suorittajalle. Valtioneuvoston asetuksella säädettävissä tilanteissa rekisteri-ilmoituksen voi tehdä myös Liikenteen turvallisuusviraston tarjoamassa sähköisessä palvelussa. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että kunta, jätelain 18 l §:ssä tarkoitettu kerääjä ja esikäsittelijä, vakuutusyhtiö tai muu vastaava yhteisö tai laitos voi tehdä rekisteri-ilmoituksen muullakin tavoin. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tilanteista, joissa rekisteri-ilmoituksen voi toimittaa Liikenteen turvallisuusviraston tarjoamassa sähköisessä palvelussa.

65 a §

Ennakoilmoituksen tekijä

Ennakoilmoituksen voi tehdä ajoneuvon valmistaja ja valmistajan edustaja tai, jos ajoneuvon on tuonut maahan muu kuin valmistajan edustaja, ajoneuvon maahantuoja:

5) jolla on sopimus Ajoneuvohallintokeskuksen Liikenteen turvallisuusviraston kanssa tietojen toimittamisesta teknisellä käyttöyhteydellä tai muutoin sähköisesti.

Ennen 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun sopimuksen tekemistä ennakoilmoituksen tekemiseen aikovan on osoitettava Ajoneuvohallintokeskukselle Liikenteen turvallisuusvirastolle, että ennakoilmoituksen tekemiseen aikova täyttää 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitetut vaatimukset.

65 b §

Ennakoilmoituksen virheellisyys

Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusvirasto voi määrätä ennakoilmoituksen tekijän ennakoilmoittamat ajoneuvot rekisteröintikatsastettaviksi, jos ennakoilmoittamisessa ei ole noudatettu sitä koskevia säännöksiä tai 65 a §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua sopimusta taikka jos ajoneuvon tietojen toimittamisessa on muutoin ollut vähäistä suurempia virheitä. Samalla Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusvirasto voi kieltää virheellisesti tehtyjen ennakoilmoitusten käytön.

Jos ennakoilmoituksen tekijän ajoneuvoja on 1 momentissa tarkoitetulla tavalla määrätty rekisteröintikatsastettaviksi aikaisemminkin tai jos ennakoilmoittamisessa on muutoin ollut toistuvasti virheitä, joista ennakoilmoituksen tekijää on huomautettu, Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusvirasto voi kieltää ennakoilmoituksen tekijää määrääjäksi tekemästä ennakoilmoituksia.

66 a §

Rekisteröintitodistus ja rekisterikilvet

Ajoneuvon ensirekisteröinnistä, muutosrekisteröinnistä, liikennekäytöstä poistosta ja liikennekäyttöön otosta annetaan rekisteröintitodistus. Viimeksi saadun rekisteröintitodistuksen I osa on pidettävä mukana ajoneuvossa ajon aikana. Perävaunua tai vuokra-ajoneuvoa kuljettaessa voidaan ajoneuvossa kuitenkin pitää kotimaan liikenteessä mukana rekisteröinnin suorittajan antama jäljennös mainitusta rekisteröintitodistuksen I osasta.

Ajoneuvon rekisteritunnuksesta ja -kilvistä, kansallisuustunnuksesta sekä siirtomerkistä samoin kuin rekisterikilpien ja kansallisuustunnuksen käytöstä, kiinnittämisestä ja kunnossapidosta sekä rekisteröintitodistuksesta ja sen käytöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusvirasto vahvistaa rekisteröintitodistuksen ja sille merkittävien tietojen tekniset yksityiskohdat, rekisteröinnissä käytettävien lomakkeiden kaavan sekä rekisterikilpien mitat ja muut tekniset ominaisuudet.

66 c §

Liikennekäytöstä poisto

Rekisterikilpien palauttamisesta liikennekäytöstä poistoa koskevan ilmoituksen yhteydessä sekä Ajoneuvohallintokeskuksen Liikenteen turvallisuusviraston oikeudesta merkitä rekisteriin ajoneuvo poistetuksi liikennekäytöstä ajoneuvon ulkomaille viennin vuoksi tai muusta erityisestä syystä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

66 f §

Ajoneuvon väliaikainen käyttö liikenteessä

Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa ajoneuvoja valmistavalle, myyvälle, varustavalle tai korjaavalle taikka kuljetustoimintaa harjoittavalle tai ajoneuvoihin kohdistuvaa tutkimustoimintaa harjoittavalle liikkeelle, laitokselle tai muulle yhteisölle enintään vuoden voimassa olevan koenumerotodistuksen. Todistus oikeuttaa Suomessa ensirekisteröimättömän tai liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon rajoitettuun tilapäiseen käyttöön koenumerokilvin liikenteessä ja muualla. Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusvirasto voi peruuttaa koenumerotodistuksen, jos ajoneuvoa on käytetty koenumerokilvillä tämän lain tai tieliikennelain taikka niiden nojalla annettujen säännösten, ajoneuvon verotusta koskevien säännösten taikka koenumerotodistuksessa asetettujen ehtojen vastaisesti. Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusvirasto voi peruuttaa koenumerotodistuksen haltijan kaikki koenumerotodistukset, jos mainittujen säännösten tai ehtojen vastainen toiminta on ollut toistuvaa tai muutoin erityisen vakavaa.

Koenumerotodistus ja siirtolupa on pidettävä ajoneuvossa mukana ajon aikana. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin koenumerotodistuksen ja siirtoluvan myöntämisestä ja niiden voimassaolosta, ajoneuvon käyttämisestä koenumerotodistuksen tai siirtoluvan nojalla sekä muista koenumerotodistukseen ja siirtolupaan liittyvistä asioista. Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusvirasto kuitenkin päättää koenumerotodistuksen ja siirtoluvan yksityiskohtaisesta sisällöstä sekä siirtomerkin mitoista ja muista teknisistä ominaisuuksista.

69 a §

Rekisteritietojen muutoskielto

Saatuun tiedon ajoneuvon omistusoikeutta tai yksilöintitietoa koskevasta ilmeisestä epäselvyydestä Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusvirasto voi kieltää ajoneuvon rekisteritietojen muuttamisen määrääjäksi ja tehdä tästä merkinnän rekisteriin.

72 §

Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaminen

Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittamisesta säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. ~~Ajoneuvohallintokeskus voi antaa tarkempia ohjeita teknisen tienvarsitarkastuksen suorittamisesta.~~

74 §

Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaja

Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusvirasto järjestää teknisiin tienvarsitarkastuksiin ajoneuvon teknisen asiantuntemuksen tarkastuksen suorittajan avuksi sopimalla katsastustoimipaikkojen kanssa katsastusten suorittamiseen oikeutettujen henkilöiden osallistumisesta tarkastuksiin siinä laajuudessa kuin tarkastuksen suorittaja ja Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusvirasto sopivat. Tekniseen tienvarsitarkastukseen osallistuvan katsastusmiehen on noudatettava, mitä ajoneuvojen katsastusluvista annetun lain 14 §:ssä säädetään.

Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusviraston oikeudesta osallistua tekniseen tienvarsitarkastukseen säädetään ajoneuvojen katsastusluvista annetussa laissa.

75 §

Suomessa rekisteröidyn ajoneuvon ulkomailla todetut puutteellisuudet

-----
Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusvirastolla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa ulkomaiselta viranomaiselta saamansa 1 momentissa tarkoitettut tiedot poliisille.

76 §

Tietojen vaihto ja muu yhteistyö muiden valtioiden ja Ahvenanmaan maakunnan viranomaisten välillä

Poliisin, tullilaitoksen, rajavartiolaitoksen ja Ajoneuvohallintokeskuksen Liikenteen turvallisuusviraston on toimialallaan avustettava ETA-valtioiden toimivaltaisia viranomaisia siten kuin Euroopan yhteisössä liikennöivien hyötyajoneuvojen teknisistä tienvarsitarkastuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/30/EY 7 artiklassa tarkoitetaan.

Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusvirasto ilmoittaa 1 momentissa mainitun direktiivin 7 artiklan 2 kohdan 1 ja 3 alakohdassa tarkoitettut tiedot asianomaisen valtion tai Ahvenanmaan maakunnan toimivaltaiselle viranomaiselle. Samalla Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusvirasto voi pyytää kyseisen valtion tai Ahvenanmaan maakunnan toimivaltaista viranomaista ryhtymään 7 artiklan 2 kohdan 2 alakohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Poliisilla, tullilaitoksella ja rajavartiolaitoksella on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa teknisissä tienvarsitarkastuksissa saamansa 2 momentissa tarkoitettut tiedot Ajoneuvohallintokeskukselle Liikenteen turvallisuusvirastolle, jolla on oikeus luovuttaa nämä ja muut 2 momentissa tarkoitettut tiedot asianomaisen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle.

77 §

Kansainvälinen raportointi teknisistä tienvarsitarkastuksista

Teknisistä tienvarsitarkastuksista tehtävien raporttien toimittamisesta Ajoneuvohallintokeskukselle Liikenteen turvallisuusvirastolle ja komissiolle sekä yhteystietojen ja pyyntöjen toimittamisesta ETA-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

79 §

Ajoneuvon, osan ja erillisen teknisen yksikön markkinavalvonta

Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusvirasto on 6 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen ajoneuvojen, järjestelmien, osien, erillisten teknisten yksiköiden ja varusteiden valmistuksen ja kaupan valvontaviranomainen. Euroopan talousalueen ulkopuolelta Suomeen tapahtuvan tuonnin valvonnasta vastaa tullilaitos.

80 §

Vaaraa aiheuttava ajoneuvo, järjestelmä, osa tai erillinen tekninen yksikkö

 Jos Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusvirasto arvioi, että tässä laissa tai sen nojalla annetussa säännöksessä edellytetyllä CE-merkinnällä varustettu osa tai erillinen tekninen yksikkö on vakavana vaarana liikenne- tai työturvallisuudelle, ympäristölle tai terveydelle, vaikka se on varustettu riittäväillä merkinnöillä, Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusvirasto voi kieltää osan tai erillisen teknisen yksikön myynnin tai käyttöönoton. Ajoneuvohallintokeskuksen Liikenteen turvallisuusviraston on tällaisessa tapauksessa meneteltävä kuten 44 a §:ssä säädetään.
 -----

84 §

Ajokieltoon määrääminen

Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusvirasto voi määrätä ajoneuvon ajokieltoon, jos ajoneuvon rakennetta on muutettu 7 §:n 2 momentissa tarkoitettujen säännösten vastaisesti.
 -----

85 §

Valvontakatsastukseen määrääminen

Jos poliisimies, tullimies tai rajavartiomies katsoo, että ajoneuvon kunnossa ja erityisesti jarruissa havaitut puutteet voivat aiheuttaa sellaisen turvallisuusriskin, että ajoneuvon tiellä suoritettavaa tarkastusta perusteellisempi tarkastus on aiheellinen suorittaa, hän voi määrätä ajoneuvon katsastettavaksi (*valvontakatsastus*). Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusvirasto korvaa tällaisen valvontakatsastuksen kohtuulliset kustannukset katsastustoimipaikalle. Poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi määrätä ajoneuvon valvontakatsastukseen myös, jos aikaisemmin annettua ajoneuvon korjauskehotusta ei ole noudatettu. Jos ajoneuvoa ei ole poliisimiehen, tullimiehen tai rajavartiomiehen määräämässä ajassa esitetty valvontakatsastukseen, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä ennen kuin se on hyväksytty valvontakatsastuksessa. Valvontakatsastukseen sovelletaan, mitä 53, 54 ja 56–58 §:ssä säädetään. Jos poliisimies, tullimies tai rajavartiomies katsoo yksityiskohtaisemman tarkastuksen tarpeelliseksi ajoneuvon saamien vaurioiden tai muun erityisen syyn vuoksi, hän voi määrätä valvontakatsastuksen laajennettavaksi rekisteröintikatsastusta vastaavaksi. Myös Ahvenanmaan maakunnassa tai ulkomailla rekisteröity tai käyttöön otettu ajoneuvo voidaan määrätä valvontakatsastukseen.
 -----

86 §

Ajoneuvon korjausvelvoite ja takaisinkutsu

Jos Suomessa liikenteessä käytettäväksi hyväksytyssä M-, N-, O- tai L-luokan ajoneuvotyypissä tai osassa tällaista tyyppiä olevista ajoneuvoista todetaan virhe tai poikkeama, joka aiheuttaa vakavaa vaaraa liikenneturvallisuudelle tai huomattavaa haittaa ympäristölle taikka terveydelle, ajoneuvon valmistajan, valmistajan edustajan ja maahantuojan tulee ilmoittaa Ajoneuvohallintokeskukselle Liikenteen turvallisuusvirastolle kaikki voimassa olevat takaisinkutsukampanjat, korjattavat kohteet ja suoritettujen korjausten tunnistusmerkinnät heti, kun ajoneuvon valmistaja on aloittanut tällaisen ajoneuvotyypin takaisinkutsukampanjan Suomessa tai muualla ETA-valtion alueella. Ajoneuvon valmistaja, valmistajan edustaja ja maahantuoja ovat velvollisia huolehtimaan siitä, että virhe tai poikkeama korjataan kaikista Suomessa käytössä olevista ajoneuvoista. Ajoneuvon valmistajan, valmistajan edustajan ja maahantuojan tulee ilmoittaa Ajoneuvohallintokeskukselle Liikenteen turvallisuusvirastolle, kun takaisinkutsukampanja on suoritettu ja kaikki ajoneuvot korjattu.

Jos ajoneuvotyypin valmistaja, valmistajan edustaja tai maahantuoja laiminlyö 1 momentissa tarkoitetun takaisinkutsukampanjaa koskevan ilmoitusvelvollisuuden, Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusvirasto voi asettaa uhkasakkolaissa tarkoitetun uhkasakon ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöneelle.

Jos kaikkia 1 momentissa tarkoitettuja ajoneuvoja ei ajoneuvon valmistajan, valmistajan edustajan tai maahantuojan toimin saada korjautettua, kyseisen tahon on ilmoitettava korjaamattomien ajoneuvojen valmistenumerot Ajoneuvohallintokeskukselle Liikenteen turvallisuusvirastolle. Ajoneuvohallintokeskuksen Liikenteen turvallisuusviraston tulee toimittaa korjaamattomien ajoneuvojen omistajille kehoitus viedä ajoneuvonsa korjattaviksi. Katsastustoimipaikka voi antaa korjauskehotuksen ajoneuvon omistajalle tai haltijalle myös määräaikaikatsastuksen yhteydessä. Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusvirasto voi tekemällä liikennekäytöstä poistoa koskevan merkinnän rekisteriin, määräämällä ajokieltoon tai muilla keinoin estää sellaisen ajoneuvon käytön, jota ei kehotuksesta huolimatta viedä korjattavaksi.

88 §

Asennuksen ja korjauksen valvontaviranomainen

Edellä 87 §:n 1 momentissa tarkoitettujen järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden asennuksen ja korjauksen valvontaviranomainen on Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusvirasto.

93 §

Ajoneuvon valmistajan ja maahantuojan erityisohjeet Ajoneuvohallintokeskukselle Liikenteen turvallisuusvirastolle

Ajoneuvon valmistajan, valmistajan edustajan ja maahantuojan on toimitettava Ajoneuvohallintokeskukselle Liikenteen turvallisuusvirastolle sen edellyttämät ajoneuvon katsastuksessa tai teknisessä tienvarsitarkastuksessa tarvittavat ajoneuvon valmistajan erityisohjeet.

94 §

Tietojen ilmoittaminen rekisteriin

Ajokieltoa ja muuta määräaika- ja valvontakatsastusta, museoajoneuvoksi hyväksymistä ja sen peruuttamista sekä teknistä tienvarsitarkastusta koskevien tietojen ilmoittamisesta rekisteriin ja merkitsemisestä ajoneuvon rekisteröinnistä annettavaan todistukseen säädetään valtioneuvoston asetuksella. Rekisteriin talletettavista tiedoista säädetään erikseen.

95 §

Ajoneuvohallintokeskuksen Liikenteen turvallisuusviraston muutosoikeus

Jos velvollisuus ilmoittaa ajoneuvo rekisteriin on laiminlyöty tai jos Ajoneuvohallintokeskus Liikenteen turvallisuusvirasto saa tiedon rekisteriin merkittävän tiedon muuttumisesta tai virheellisyydestä, Ajoneuvohallintokeskuksella Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus merkitä puuttuvat tiedot rekisteriin tai korjata virheelliset tiedot. Ajoneuvohallintokeskuksen Liikenteen turvallisuusviraston on ennen muutoksen tekemistä annettava ajoneuvon omistajan ja haltijan lausua käsityksensä muutoksen aiheellisuudesta, jos muutos vaikuttaa omistajan tai haltijan oikeuksiin. Jos virhe johtuu ilmoitusvelvollisen toimenpiteestä, Ajoneuvohallintokeskuksella Liikenteen

turvallisuusvirastolla on oikeus periä tältä virheen korjaamisesta aiheutuneet kustannukset. Muutoksen tehtyään Ajoneuvohallintokeskuksen Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava siitä ajoneuvon omistajalle ja haltijalle.

96 §

Ajoneuvorikkomus

Ajoneuvorikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan antaa oikeudelliselta merkitykseltään vääran tiedon nimetyille tutkimuslaitokselle, hyväksytylle asiantuntijalle tai yksittäishyväksynnän myöntäjälle ajoneuvon, osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen hyväksyntämenettelyä tai markkinoilta pois vetämiseen johtavaa menettelyä varten suoritettavissa tarkastuksissa, mittauksissa tai testeissä taikka tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaa varten suoritettavissa testeissä tai arvioinneissa.

Ajoneuvorikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) laiminlyö 30 §:n 1 momentissa mainittuihin säädöksiin liittyvässä, teknisiä vaatimuksia sisältävässä Euroopan yhteisön asetuksessa säädetyn tietoihin pääsyvelvoitteen,

2) laiminlyö 30 §:n 1 momentissa mainittuihin säädöksiin liittyvässä, teknisiä vaatimuksia sisältävässä Euroopan yhteisön asetuksessa säädetyn ajoneuvon päästönrajoitusjärjestelmän lisäaineen käyttövelvoitteen,

3) rikkoo 30 §:n 1 momentissa mainittuihin säädöksiin liittyvässä, teknisiä vaatimuksia sisältävässä Euroopan yhteisön asetuksessa säädetyn päästönrajoitusjärjestelmän toimintaa rajoittavan laitteen käytön kieltoa tai vaatimustenmukaisuuden vastaiseksi muuttamiskieltoa.

98 §

Muutoksenhaku

Ajoneuvon hyväksyntää ja katsastusta koskevaan katsastustoimipaikan päätökseen sekä sopimusrekisteröijän rekisteröintiä koskevaan päätökseen haetaan oikaisua Ajoneuvohallintokeskukselta Liikenteen turvallisuusvirastolta. Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Ajoneuvohallintokeskuksen Liikenteen turvallisuusviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen sekä tämän lain nojalla muutoin antamaan päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Poliisin, tullilaitoksen ja rajavartiolaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan myös muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

99 §

Tarkemmat säännökset ja ohjeet

Tämä laki tulee voimaan   päivänä   kuuta 20 .

Helsingissä   päivänä   kuuta 2009